

Адыгэ макь

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствоэрэ ягъэзет

№№ 121-122 (19636) БЭРЭСКЭШХУ, МЭКЪУОГЪУМ и 25-рэ, 2010-рэ илъэс ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИГЭП

КІэтхэгъу
уахътэр
икІынкІэ
къэна-
гъэр
мэфи 6

МЭКЪУОГЪУМ и 27-р —
НЫБЖЫКІЭХЭМ я МАФ

Адыгэ Республикэм иныбжыкІэхэу лътэныгъэ зыфэтшІыхэрэр!

*НыбжыкІэхэм я Мафэ фэші тыгу кыддеІэу ты-
шфэгъушІо!*

*НыбжыкІэгъур нэбгырэ нэпчэ ищІлэныгъэкІэ анахъ
охътэ тхъагъоу цыт.*

*КъыткІэхуэхэрэ ныбжыкІэхэм акІуачІи яшІэныгыи
зыцагъэфедэн алъэкІыцт лъэныкьохэр цыІэх. Шъо ти-
регион иобщественнэ, экономикэ, политикэ цыІэныгъэ
ишъуІахышІу хэшъошІыхъэ. Шъоры, джырэ еджакІо-
хэр, студентхэр, рабочехэр, предпринимательхэр,
спортсменхэр, врачхэр, кІэлэгъаджэхэр ары, Адыге-
им тапэкІэ хэхъоныгъэ зэришІыцт лъэныкьохэр къэ-
зыгъэнэфэцтхэр.*

*Республикэм иныбжыкІэ политикэ лъэныкьо зэф-
шхъафхэмкІэ агъэцкІэ, ахэм зэу ащыцт кІэлэцІыкІухэм
япсауныгъэ къэрхумэгъэнымкІэ, гъэсэныгъэ ягъэгъоты-
гъэнымкІэ ыкІи ахэр нІугъэнхэмкІэ унэгъо ныбжыкІэхэм
фэІо-фаиІэхэу афагъэцкІэхэрэм ягъэушъомбгъугъэныр.
НыбжыкІэхэм духовнэ-нравственнэ хэхъоныгъэ ягъэ-
шІыгъэнымкІэ, ахэм яполитикэ, социальнэ чаныгъэ зы-
къегъэІэтыгъэнымкІэ тэ тфэлэкІыцтхэр зэкІэ тэшІэ.*

*Адыгеим иныбжыкІэхэм общественнэ цыІэныгъэм
илъэныкьо зэфшхъафхэм: наукэм, бизнесым, творче-
ствэм, производствэм, политикэм, спортым непэ дэгъоу
закъыцагъэлъагъо. Республикэм игъэцкІэкІо, изако-
нхъухъэ хабзэ иорганхэм япшгъэрлъ шхъаІэхэм зэу
ащыцт тиныбжыкІэхэм цыІэныгъэм яфэшъошэ чІыпІэ
ицагъотынымкІэ, амалышхоу ахэм аІэкІэлъхэр къызыфа-
гъэфедэнхэмкІэ адеІэнхэр.*

*ТиныбжыкІэхэм псауныгъэ пытэ Ілэнэу, мамырзу пс-
унхэу, шІум цымыкІэнхэу, еджэны, ІофшІэны, твор-
чествэм гъэхъагъэхэр ащашІынхэу тафэлъаІо!*

*ШъунасынышІонэу, текІоныгъаІэхэр ишъушІынэу
ишфэтэІо!*

Адыгэ Республикэм и Президентэу
ТХЪАКІУЩЫНЭ Аслъан
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм
и Тхъаматэу Анатолий ИВАНОВ

«Известиям» ипащэхэр ригъэблэгъагъэх

**Тыгуасэ АР-м и Президентэу ТхъакІушынэ Аслъан
гъэзетэу «Известиям» ипрезидентэу Владимир Ма-
монтовымрэ «Известия-Юг» зыфилорэм ипащэу
Алексей Кобляковымрэ ригъэблэгъагъэх.**

— Ащ фэдэ изданиешхом
ипащэхэр тиеспубликэ къызэ-
рэкІуагъэхэр лъэшэу тигуапэ, —
къыІуагъ ащ хъакІэхэм шІуфэс
къарихызэ. — Адыгеир икуль-
турэкІэ, шэн-хабзэу, лъэпкэ
зэгурьІоныгъэу илхэмкІэ,
иэкономикэкІэ, хэхъоныгъэу
ышІыхэрэмкІэ зэлъашІэнэу
тыфай. Ар зыІэ илгыр шъо-
рышъ, Іоф зэдэтшІэнэу ты-
хъазыр.

НэмыкІ Урысые гъэзетэу
«Аргументы и факты» зыфи-
лорэм икыутамэ Адыгеим къы-
зэрэщызэІуахыгъэр щысэу

къыхыгъ, ащ фэдэ шІоигъо-
ныгъэ яІэмэ «Известиями»
ягуапэу гъогу зэрэратыщтыр
къыІуагъ.

АР-м и Премьер-минист-
рзу КъумпІыл Мурат къызэгъу-
щІымы, хэбзэ органохэм Іофэу
ашІэрэр цІыфхэм икыоу ыкІи
зытетым тетэу алъыгъэІэсы-
гъэныр зыІэ илгыр журналист-
хэр арэу зэрилыгъэрэр, цІы-
фыбэ зэджэрэ гъэзетышхом
ипащэхэр къызэрэблэгъагъэхэр
зэрягуапэр къыІуагъ.

Владимир Мамонтовым гу-
фэбэныгъэшхо хэлъэу зэрапэ-

гъокІыгъэхэм, Іоф шашІэнэу
къызэрэрагъэблэгъагъэхэм
фэші «тхъашъуегъэпсэу» къа-
риІуагъ. Ар апэрэу Адыгеим
къэкІуагъ, журналистхэм язэ-
хэхъэу щызэхашэрэм хэлэ-
жъэцт. КъызэриІуагъэмкІэ,
ылъэгъугъэу, зэолІэгъэ пстэу-
ри лъэшэу ыгу рихыгъ, ин-
весторхэмкІэ республикэр зэ-
рэхъопсагъор, зэрэдахэр Уры-
сыем щызэлъашІэн фаеу
ылгытагъ, ащ пае язэфыщы-
тыкІэхэр тапэкІэ нахъ пытэн-
хэм зэрэпылыштытхэр къыхи-
гъэщыгъ.

ТхъакІушынэ Аслъан Адыге-
им фэгъэхыгъэ тхылхэр нэ-
пэеплэ шІухафтынэу хъакІэ-
хэм аритыгъэх.

ХЪУТ Нэфсэт.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Илъэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыриІэу Іоф зэришІэрэм, Адыгэ Республикэм ипотека
чІыфэхэр ятыгъэнхэм исистемэ нахышІоу щызэхэщэгъэным иІахъ зэрэхышІыхэрэм апае
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылхэу фагъэшъошагъ **Шхъэ-
лэхъо Фатимэ Ибрахымэ ыпхъум**, Адыгэ Республикэм экономикэ хэхъоныгъэмкІэ ыкІи
сатыумкІэ и Министерствэ ифинанс-кредит отдел ипащэ.

Узым пэшІуекІогъэным пай

**Былым узхэм ябэныгъэнымкІэ Адыгэ республикэ
станцием къызэритырэмкІэ, Мыекъопэ районымкІэ
станицэу Дагестанскэм километритІу нахъ
пэмычыжъэу мэзыкьо цырэу цыІагъэр
зэрылыкІыгъэр африканскэ емынэр ары. Крас-
нодар дэт ветеринарнэ лабораторием ар къыушы-
хъатыгъ.**

Мыекъопэ районым иадми-
нистрация иунашгъокІэ, мэкъу-
огъум и 20-м къыщегъэжъагъэу
районым карантин иІэщт. Ана-
хъэу зылыплъэщтхэр Камен-
номостскэ, Абдзэхэ, Тимирязе-
вскэ къоджэ псэупІэхэр, Ка-
менномостскэ, Тульскэ, Побе-
динскэ ыкІи Краснооктябрь-
скэ къэлэ псэупІэхэр арых.

Анахъ чІыпІэ шынагъоу
алыгъэрэр Краснооктябрьскэ
къоджэ псэупІэм хэхъэрэ ста-
ницэу Дагестанскэм километ-
ритІуекІэ пэблэгъэ мэзыр ары.
Километрэ 20-м къыхиубы-
тэрэ чІыпІэр анахъ шына-
гъоу алыгътэ. Ащ игъунапкъэ-
хэм къащегъэжъагъэу кило-
метрэ 15-м къыриубытэрэ
чІыпІэр ятІонэрэ зонэ шы-

нагъоу щыт. Ащ Мыекъуапи
хэхъэ.

Карантиныр окІофэ Мые-
къопэ районым къыращыщт-
хэп ыкІи рашэщтхэп былы-
мыли чэттили. ХэтэрыкІхэри
къырамышынхэу унашъо афа-
шыгъ. Лыр бэдзэрхэм аща-
мышэнэу, мэкъу-мэш продук-
циер зыцащэщт ермэлыкхэр
зэхамышэнхэу, цІыф зэхэхъэ-
хэр нахъ агъэмэкІэнхэу афагъэ-
пытагъ.

Станцием иІофышІэхэм
къызэралорэмкІэ, Мыекъуапэ
къольтыр ыкІи нэмыкІ былы-
мылым ахэшІыкІыгъэ шхы-
ныгъохэу температурэшхокІэ
обработкэ амышыгъэхэр ща-
рагъащэхэрэп.

Былым узхэм ябэныгъэным-

кІэ республикэ станцием шъугу
къегъэкІыжы:

Африканскэ тэлаур былым-
хэм зэпахырэ уз шынагъоу
щыт. Ар къызэузыгъэ былым-
хэм температурэшхо яІэ,
ятхъабыл, нэгъу-кІэгІыхэр,
лбынтфэхэр ыкІи шІур арых
аныхъэу ащ зэлъыштэхэрэр. Мы
узыр мэзыкъуи унэгъуакъуи
аныбжэ емылгытыгъэу къа-
узы. Унэгъо цыгъо-шъуаехэри
ащ зэлъэкІух.

Узыр зезыхъэрэ вирусыр
гъэкІодыгъуай. Унэ темпера-
турэм ар мэзищ фэдиэрэ шы-
щІэн ылъэкІыщт. Ау тыгъэ
нэбзыхъэу занкІэу къытпсэ-
хэрэм мэфи 5 — 9-кІэ ауКІын
алъэкІы. Лы гъэщтыгъэм ви-
русыр мэзи 2 — 4-рэ хэсын
ылъэкІыщт.

Узыр къызэузыгъэ былымыр
мэфи 7 — 10-м къыкІоцІ малІэ.
Мы узыр агъэхъужыын алъэ-
кІырэп, къызэузыгъэхэри, ахэм
ягъусагъэхэри ауКІыжыых. Аф-
риканскэ тэлаум пэшІуекІорэ
вакцинэ щыІэп, ау къамыузы-
ным пае вакцинэ щыІ.

ЗЭКЪОШНЫГЪЭМ ИГЪОГУХЭМКІЭ

«Мафэр» Тыркуем къыкІыгъ

**Тыркуем икълэу Стамбул къыкІыгъэ кІэлэцІыкІу
къэшъокІо ансамблэу «Мафэр» мы мафэхэм
Адыгэ Республикэм щыІ. Тэхъутэмыкьо
районым иконцертхэр къыщитыгъэх, мэкъуогъум
и 29-м ансамблэр Мыекъуапэ къэкІошт.**

Тыркуем къыкІыгъэ кІэлэ-
цІыкІухэм Адыгэ Респуб-
ликэмрэ Краснодар краим-
рэ ячІыпІэ дахэхэр зэрагъэ-
лэгъугъэх. Ансамблэм хэт-
хэр Тэхъутэмыкьо райо-
ным икыуаджэхэм къащыу-
цугъэх, унагъохэм ащэпсэух.
Мэкъуогъум и 27-м «Ма-
фэр» Инэм щызэхашэгъэ
ансамблэу «Нэфымер» зэ-
гъусэхэу концерт къатыщт,

ар Инэм щыкІонэу щыт.
Республикэ общественнэ
движениеу «Адыгэ Хасэм»
хы ШыуцІэ Іушъом щыпсэу-
рэ тилъэпкъэгъухэм, ансам-
блэу «Мыекъуапэ инэфыльгэ-
хэм», АР-м и Правительст-
вэ икыулыкыушІэхэм, нэмыкІ-
хэми «Мафэр» аІуКІэщт. Бэ-
дзэогъум и 2-м хъакІэмэ Тыр-
куем агъэзэжыщт.

САХЫДЭКЪО Нурбий.

КъыкІэлыкІорэ номерыр мэкъуогъум и 29-м къыдэкІыщт.

Лыхъужъым мыжъобгъу кыфызэлуахыгъ

Теуцожь районымкIэ къуаджэу Гьобэкъуае щыцзэу Социалистическэ ИофшIакIэм и Лыхъужъу Иэшъынэ Якъубэ зыфэдагъэм, илэжьэкIагъэм ащымыгуагъу адыгэ шьолгырым ичIыгулэжьхэр хэгъэкIыхи, инахыжъхэми зи къахемыкIынэу къытшIошIы.

Ар бэ зымылоу, бэ зышIэрэ лэжьэкIо кызырэкIоу щытыгъ. Чыгум ыпсэ хэтIагъэу, ащ иджэ-макъэ зэхэзыхэу, дэлэжьэныр зикIасэу, лэжьыгъэшхо къэхьыжыгъэным фэлэпIасэу, илэсыбэрэ зищытхэу языгъаIозэ Иоф зышIэгъэ механизаторыгъ. Анахъэу зыфэлэпIэсагъэр натрыфым-рэ тыгъэгъазэмрэ ягъэбэгъон ары. Ащ фэшыхъат зипэщэгъэ механизированнэ звенэм 1960 — 1980-рэ илъэсхэм зэкIэлъыкIоу илэс къэс а лэжьыгъэхэр зэригъэбагъоштыгъэхэр, гектар пэпчъ гурытымкIэ натрыфым утыжыгъэм телытагъэу центнер 80-м нэсэу, тыгъэгъазэм центнер 28-м ехъоу кызырарагъэтыштыгъэр, ящытхэу тыхэтыгъэ краим имы-закъоу, СССР-щтыгъэ къэралыгъошхоми зэрарыгъаIоштыгъэр.

Джары Иэшъынэ Якъубэ иIофшIагъэхэм а лэжьыным тикъэралыгъошхоштыгъэм ипашчэми ифэшъошэ уасэ кызыкIыфа-шыгъагъэри. 1966-рэ илъэсым СССР-м и Апшгъэр Совет и Президиум иунашъокIэ Иэшъынэ Якъубэ Социалистическэ ИофшIакIэм и Лыхъужъ щытхуцIэ кыфисыгъагъ. 1973-рэ илъэсым Октябрьскэ революцием иорден къыратыгъагъ. Зипэщэ звенэр ВДНХ-м ренэу хэлажьэщтыгъ, ежэ Якъубэ ащ идышгъэ медаль къыфагъэшъошэгъагъ. КПСС-м икрайкомрэ крайисполкомырэ яунашъокIэ, 1965-рэ илъэсым «Красная книга Трудовой Славы» зыфиIорэм датхэгъагъ, Лениным ыцIэкIэ агъэнэфэгъэ Щытху тхылыр къыратыгъагъ. СССР-м иколхозникхэм яа 14-рэ зэфэс иделегатыгъ, СССР-м ипрофсоюзхэм я ЦК, КПСС-м ихэку комитет ахэтыгъ, хэку Советым иде-путатыгъ.

Джащ фэдиз ИофшIэгъэшхо-хэр зилэ чIыгулэжь кызырэкIоу пасэу зидунай зыхъожыгъэ Иэшъынэ Якъубэ ифэшъошэ шьыпкэу бэмышIэу мыжъобгъу кыфызэлуахыгъ. Ащ фэгъэхьыгъэ шIэжэ зэлукIэу Гьобэкъуае щылагъэм цIыф бэдэдэ къекIол-лэгъагъ — район администраци-ем иIофышIэхэр, а лэжьыным колхозым ипэшагъэхэр, чIыпIэ коим иIофышIэхэр, къоджэдэс-хэр, иныбджэгъуэгъэхэм, игъу-нэгъуэгъэхэм ащышхэр, ыкIош-Iахылыр, ишхъэгъус, илфыгъ-гъэхэр, ахэм къахIэхъухажы-гъэхэр.

— Ныбджэгъу лъапIэхэр! — мыжъобгъум икызылухын фэгъэ-хыгъэ зэлукIэр кызызIуихыгъэ, ипэублэ псэлъэ кIэкI кышIуагъ къоджэ псэупIэм ипашчэу Теу-

цожэ Бислган. — Иэшъынэ Якъубэ зымышIэщтыгъэ мыщ къекIо-лагъэп. Ащ иIофшIэгъошхохэр, ахэм къэралыгъошхоштыгъэм ипэшагъэхэм осэшхоу къафашы-гъэр зыфэдэхэри тэшIэ, тшыгъуп-шэу кыхэкIыгъэп. Непэрэ Иофым кIэщакIо фэхъугъэр районым инароднэ депутатэу, тичылэ кIатэу СтIашъу Вячеслав. Ащ кырихы-жъэгъэ Иофым чIыпIэ коим иде-путатхэр тытегушыи, район ад-министрацием ипашчэми кыды-рагъашти, мылкъукIи ИэпыIэгъу кытфэхъухи, Иофыр зэшIохыгъэ хъугъэу, зы лэжьыгъэ тиколхоз бэ-лахыштыгъэм иконторэщтыгъэу, непэ Гьобэкъоу къоджэ псэупIэм иIофшIагъэ зычIэтым мыжъоб-гъур кышчызэлутэхы.

Ащ Iуж апэу гушIыIэр ритыгъ колхозым ипартком исекретарыгъэу, етIанэ илэсыбэрэ итхьа-мэтагъэу Иэшъынэ Якъубэ дэгъоу зышIэщтыгъэ Бэрэтэрэ Аскэр.

— Непэ лэзшэу сигуапэ цIэIфэ къуаджэм хьалэлэу фэлэ-жъагъэу, ащ хэхъоныгъэхэр егъэшIыгъэнхэм зэрилэкIэу пылтыгъэу Иэшъынэ Якъубэ шьу-гу кэжъугъэкIыжыгъэу, ащ мыжъобгъу кыфызэлушъухынэу зэришъухъуагъэр, — ыуагъ ащ. — Зы лэжьыгъэ тикъуаджи, аскъэлаехэри къутырэу Шевчен-кэм дэтыгъэ колхозэу Лениным ыцIэ зыхыштыгъэм хэхэщтыгъ-гъэх. Тхьамэтагъэр Теуцожэ Ас-кэр. Сэ парткомым сырисекретарыгъ. Ар колхозышхоштыгъ. ЖьокIупIэ чIыгу гектар мин 17, трактор бригадибл, фермих, ту-тынлэжэ бригадишIагъэх.

Джауцтэу илэсыбгъо тылэ-жъагъ. Нэужым тиколхоз шьхьа-фы зашIыжыр ары тикъуаджэ хэхъоныгъэ зышIыгъэр, непэ псэ-уалэу дэтхэу шьульэгъухэрэр зыдашIыхъагъэхэр. Ахэр зилэ-шIагъэхэр тилэжъэкIо шIагъохэу Иэшъынэ Якъуби, ащ фэдэхэуи зи-дунай зыхъожыгъэхэр ыкIи ти-непэрэ зэлукIэ хэлажьэхэу слэ-гъухэрэ механизаторхэр, шофер-хэр, агрономхэр, былымахъохэр арых. Алахыым бэгъашIэ шьуешI.

Иэшъынэ Якъубэ дзэ къулы-къум кызыкIыжыым, трактор

бригадэм Iухы, зыфагъазэрэр ышIагъ. Нэужым натрыфлэжэ зве-нэхэр зэхашхэ зэхъум кIэлэ чаныр ащ пашэ фэтшыгъагъ. ЫкIи ты-кIыгъэгъожыгъэп. Цыф кIуачIэ хэмыкIуадэу, зэблэдзыгъэ шы-кIэм тетэу натрыфыр агъэбэгъо-нэу зыфежэхэм а ИофшIэкIэшIур хэкумкIэ апэу зылэ кызыгъэхьа-гъэхэм Якъубэ ащыштыгъ. Чэши мафи губгъом кыкIыштыгъэп. УкIыти, шьхьакIуи иIагъэх. Гьоб-экъуаехэм ацIэ, ягугъу дахэкIэ аригъэшIыгъ. Инагъыр хьасэхэр дахэщтыгъэх, къабзэщтыгъэх, уяплэкIыштыгъэп. Натрыф гек-тар 300-у ылэжьыштыгъэм изы гектар утыжыгъэм телытагъэу центнер 75-рэ, тыгъэгъазэм цен-тер 28-рэ кырихыжыштыгъэ. Игъэхьагъэхэр зыфэдэхэр Красно-дари, Москваи ащашIэщтыгъэх. Джары Социалистическэ Иоф-шIакIэм и Лыхъужъ щытхуцIи кызыкIыфаусыгъагъэр. СССР-м ипрофсоюзхэм я ЦК хэтыгъ. Арышгъ, Иэшъынэ Якъубэ тшы-гъупшэ хъуштыгъ. Ащ егъашIэми тырыгушхон фаеу, тикъуаджэ итарихъ шIагъо дышгъэ хьарыфкIэ хэтхэгъэнэу, кыткIэхъухъэхэрэм ар ашIэн фаеу щыт. АщкIэ зы Iорыгъо шIагъу непэ мыжъобгъоу лыхъужъым кыфызэлуахыгъэр.

Джащ фэдэу Иэшъынэ Якъубэ фэгъэхьыгъэ шIэжэ цIыф зэх-хэм кышыгушылагъэх, ищыIэ-кIэ-псэукIагъэм, иIофшIэкIа-гъэм, игъэхьагъэхэм дахэкIэ къагегушылагъэх, унэгъо дахэ зэришIагъэми игугъу къашIыгъ район администрацием ипашчэ ип-шъырылхэр зыгъэцкIэрэ ХьакI-мамыкIо Азмэт, Иэшъынэ Якъубэ Иоф дэзышIэщтыгъэ механиз-аторэу ГьукIэлI Шамсудинэ, колхозым ипартком исекретар-щтыгъэу Кытбамбэт Сахидэ, Те-уцожь районым инароднэ депу-татэу, мыжъобгъум игъэуцун кIэщакIо фэхъугъэу СтIашъу Вя-чеслав, нэмыкIэхэри.

Иэшъынэ Якъубэ мыжъобгъоу фагъэпсыгъэр колхозым иконто-рэщтыгъэу, джы къоджэ псэупIэм иIофшIагъэ зычIэтым ичIэхьапIэ исэмэгубгъукIэ егъэпкIыгъ. Ащ техъоу фашIыгъэр къыратIу-пшэхыгъ ХьакIамыкIо Азмэт, СтIашъу Вячеслав ыкIи Якъубэ ыпхъоу Сэламэт. Ащ тетхагъэм тыкъеджэ: «Герой Социалисти-ческого Труда Ашинов Якуб Ну-хович; 1929 — 1995г. Занесен в краевую книгу Трудовой Сла-вы». ЗэлукIэм хэлэжъагъэхэм ащ кыгъагъэхэр кIэралъхъагъэх.

Иэшъынэ Якъубэ иIахылыгъэм ацIэкIэ шIэжэ зэлукIэм хэлэжъа-гъэхэм «тхьашъуегъэпсэу» къа-риуагъ, шIоу щыIэр къадэхъунэу къафэлэIуагъ Иэшъынэ Хьазрэ-илэ.

НЭХЭЕ Рэмзан.
Сурэтым итыр: **Иэшъынэ Якъуб.**

Зэфэхьысыжъхэр ашIыгъэх

УФСИН-м Адыгэ РеспубликэмкIэ и ГьэлорышIапIэ иколлегие зичэзыу зэхэсыгъо тыгъуасэ иIагъ. 2010-рэ илъэсым имэзих Иофэу ышIагъэм изэфэхьысыжъхэм ыкIи ятIонэрэ илэсныкъом пшъэрылэу зыфигъэуцу-жъыхэрэм ащ ащатегушылагъэх.

Мыщ фэгъэхьыгъэу игъэ-кIотыгъэ доклад кышышIыгъ ГьэлорышIапIэм ипашчэу Юрий Заевым. Ащ кызы-рэхигъэщыгъэмкIэ, хьапс зыпыралъхъэгъэ нэгъырэ 2335-рэ республикэм иколониехэм адэс, профилактическэ уче-тым нэгъырэ 202-рэ хэт. Гьэ-лорышIапIэм къулыкъу шы-зыхыхэрэм япчъагъэ нэгъы-рэ 1472-рэ мэхъу. Законыр зыукъуагъэхэм яфитыныгъэ-хэр къэухъумэгъэнхэр, бзэ-джэшIагъэхэр профилактикэ шIыгъэнхэр анахь пшъэрыл-шъхьалэхэм ащышхэу ащ кыгъэнэфэгъэх. Джащ фэдэу хьапс зытыралъхъагъэхэм гурыт ыкIи профессиональнэ гъэсэнныгъэ зэрагъэботыным анаIэ зэрэтырагъэтырэм, культурнэ ыкIи спорт Иоф-тхьабзэхэр зэрэзэхашэрэм ягугъу кышышIыгъ.

Наркотикхэр, сотовэ теле-фонхэр, зонаным кыдымыл-лытэрэ нэмыкI пкыгъохэр колониехэм къадамыхъанхэм фэшI профилактическэ Иоф-тхьабзэхэр зэрахъэх. Бэрэ кы-хэкIы мыщ фэдэ категори-ем кыхиубытэрэ цIыфхэм пси-хологическэ ИэпыIэгъу ящы-кIагъэу. Ар анахь мэхъанэшхо зилэ лэзныкъохэм ащышхэу

ГьэлорышIапIэм икъулыкъу-шIэхэм алыгъэ. Хьапс зыгъэ-хэм ИофшIапIэ чIыпIэхэр ягъэ-гъотыгъэнхэм, ахэм ахышэ къа-гъэгъэхъэгъэным пае ИофшIэ-пIагъэхэр кызылуахы. Ащи ишIогъэшхо къэкIо. Илэс-ныкъом кыкIоцI УФСИ-м иреспубликэ ГьэлорышIапIэ иучреждениехэм сомэ мил-лионитфым ехъу зыосэ про-дукции къыдагъэкIыгъ, ар блэкIыгъэ илэсым мыщ фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ, бэкIэ нахь макI. Ар кызыхэкIы-эрри кэшIэгъуаеп, экономи-кэ кыныгъохэм ялэжьыгъэ япродукции зышылуагъэкIырэ чIыпIэхэм япчъагъэ хэпшIы-кIэу кышыкIагъ.

ГьэлорышIапIэм мэзыхым кыкIоцI Иофэу ышIагъэм изэ-фэхьысыжъхэм уагъэрэзэнэу зэрэщытыр Юрий Заевым кылуагъ. Ау джыри шыкIа-гъэу, гумэкIыгъоу щыIэр ма-кIэпышхэр, ахэр ятIонэрэ илэс-ныкъом дэгъэзыжыгъэнхэ фаеу икъулыкъушIэхэм пшъэ-рылэ къафигъэуцугъ.

Коллегием изэхэсыгъо рес-публикэм иправэухъумэкIо органхэм япашчэр хэлэжъагъэх.
ТХЪАРКЪОХЪО Адам.
Сурэтыр **Иэшъынэ Аслъан** тырихыгъ.

Ащыгъупшэрэп

Мэкъуогъум и 22-р тикъэралыгъошхо щыпсэурэ цIыфхэм шIэжымырэ дүхэкIымырэ я Мафэу егъашIэм агу илэышты. Джащ фэдэ мэфагъ 1941-рэ илъэсым Хэгъэгъу зоошхор кызыежъэм. Нэгъырэ мин пчъагъэхэр яунагъо-хэм акIэрычыгъэхэу пыым пхъашэу езуагъэх, кызы-мыгъэзэжыгъэхэр бэдэд.

Темыр Кавказым исубъект пстэуми а мафэм цIыфхэр ащызэхъагъэх, мамырныгъэ щыIакIэр кыт-фидэзыхыгъэхэр агу къагъэкIыжыгъэх.

Ростов. Къалэм щызэхаш-цэгъэгъэ митингым заом хэлэ-жъагъэу псаоу къэнагъэхэр, ахэм япхьорэлфхэр, военнэ-патриотическэ клубхэм ахэт ныбжьыкIэхэр, студентхэр къекIоллагъэх. Ветеранхэм заор мэшIошхоу ягъашIэ зэрэщы-пхырыкIыгъэр къалотагъ, ащ фэдэ тхьамыкIагъо къэмыхъу-жыным цIыф пстэури зэрэфэ-лэжьэн фаер къауагъ. Псыхъо-шхоу Тенэ кыгъэгъэ зэхэблагъ-эхэр хатIупшыхыгъэх, заом хэтыгъэхэм я Мемориал дэжэ зы такыкIэ щышIыгуагъэх.

Дагъыстан. Дагъыстан икъалэхэм, район гупчэхэм Хэгъэгъу зоошхор кызыежъэгъ-гъэ мафэм фэгъэхьыгъэу шIэжэ митингхэр ащызэхашцэгъагъэх. Ар къэмысызэ ныбжьыкIэхэр акцие зэфэхьыгъагъэх ахэлэ-жъагъэх, заом хэкIодагъэхэм афагъэуцугъэ мемориалхэр, саугъэтхэр агъэкъэбзагъэх.

Дагъыстан цIыфхэу мин 30 фэдиз заом хэкIодагъ. Ахэр кIэлакIэхэм зышэрагъэгъупшэ-рэп, агъэлъапIэх, агу къагъэ-кIыжыкIы, яшIэжэ агъэлъапIэ.

Щэрджэскъал. Пчэдыжыым жьэу, сыхъатыр 4-м, къалэу Черкесскэ Хэгъэгъу зоошхом хэлэжъагъэхэр зэрарымыгъу-пшэхэрэм, рэзэныгъэшхо зэ-рафэрыIэм ишыхъатэу шафа-гъэуцугъэ мемориал комплек-сым дэжэ цIыфхэр кышызэ-рругъоигъагъэх. ЗиIахылы гуп-сэхэр заом хэкIодагъэхэм ме-мориалым ыльапсэ кыгъагъэ-хэр тыралъхъагъэх.

Мэфэ реным къалэм зэлукIэ зэфэхьыгъагъэр шыкIуагъэх. Ветеранхэр кызырагъэблэгъэ-гъэ пхъэ машIом ыдэжэ хэгъэ-гур кызэгъэгъунэзэ фэхыгъэ-хэр агу кышцагъэкIыжыгъэх. Пчыхъэм заом фэгъэхьыгъэ орэдхэр зыхэтыгъэ концерт кэ-лэ гупчэм кышатыгъ.

(Тикорр.).

МэкъэгъэIу

Бэдзэогъум и 3-м сыхъатыр 16.30-м общественнэ организациеу «Хьакурынэхъабл — Мамхыгъ» зыфиIорэм драмтеатрэр зычIэт унэу урамэу Пушкиным тетым отчет зэлукIэ щызэхешэ. Ащ рагъэблагъэх къуаджэхэу Хьакурынэхъаблэрэ Мамхыгъэрэ къадэкIыгъэхэу обществэм хэтхэри ащ хэмытхэу Мыекъуапэ щыпсэухэрэри яунагъохэр ягъусэхэу. ЗэлукIэ ужым спектаклэ адыгабзэкIэ къагъэлэзгъошты.

Организацием исовет

Орэдусэу, орэдылоу, пшынаоу Барцо Руслъанэ гэзетэу «Адыгэ макъэм» ишлушэ концерту Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние мэкьюогум и 30-м шыкшоштым хэлэжьэнэу зегъэхъазыры. Ащ гушылэгъу тызыфэхъум, нэгущлоу къытэплэи, пшынэр къыштагъ, лъэпкъ мэкъэмэ дахэр къыхыригъэдзагъ.

— Уиреспубликэ, уилъэпкъ уафэусэныр мэфэкІ мафэм фэсэгъадэ, — еІо Барцо Руслъан. — Сиорэдхэр дискым тегъагъэху шІэху цІыфмэ зэхызгъэхыштых.

— *Руслъан, апэрэ дискэн о къыдэбгъэкІырэр. Уитворчествэ непэ анахъу зыфэгъэхыгъэр къыталога.*

— Мэфэ заулэкІэ узэкІэбэжмэ, республикэ филармонием шыклогъэ пчыхъэзэхъэм орэдыкІэхэр къышысІуагъэх. Шулъэгъум фэгъэхыгъэхэш, темэ мыухыжыр искусствэр зикІасэмэ ашлогъэшІэгъоныштыгъэ сэлъытэ.

— *КъэнІорэ орэдхэр нахы-*

бэрэмкІэ оры зыусыгъэхэр. Усэхэр макІэу тиІэрэ тхакІохэм яехуи къыхэкІы.

— Нурбий, сэ Юрий Антоновым зезгъапшэрэп, ау сыкІырыпІыныр шэнышІу сфэхъугъ. Сыусырэ орэдхэр «мыхъыхъу» шылыныху сыфаеп. Сэ къэсІох,

зышлогъэшІэгъонхэмІ къарэІох.

— *«Мэлалічэу о тет», «Псэ-лтыхъо сыкыпфэІуагъ», «Уаныхъ дах», нэмыкІхэри уиорэдыкІэхэм ащыштых. ШатІэкъо Маринэ, Тішгу Руслъан, нэмыкІхэри уигъусэху уитворчествэ тебгъэдІугъ.*

— ШатІэкъо Маринэ мэкъэ дахэ иІ, адыгэ орэдхэр къылонхэм афэхъазыр. Лъэпкъ искусствэр гукІэ зыгъэдэхэн зылъэкІыштыгъэ ащыш. Тішгу Руслъани концертым удыхэлэжьэныр хъопсагъоу шыт. КІэлэ гэзешІэгъон.

— *Руслъан, «Адыгэ макъэм» ишлушэ пчыхъэзэхъэхэм сыдигъуи уахэлажъэ, ащ пае тыпфэраз.*

— Лъэпкъ гэзетым иконцерт сэрыкІэ мэфэкІ зэхыхъ. «Адыгэ макъэр» тигъэзет лъапІэу тэлъытэ. Пчыхъэзэхъэм республикэм иартист цІэрыІоху Нэхэ Тэмарэ, Кушъэкъо Симэ, Нэхэс Анжеликэ, Лыбызу АсІыан, нэмыкІхэри хэлэжьэштых, ансамблэу «Синдикэр» къышыштыгъон. Лъэпкъ Іофыгъомэ агъэгумэкІыхэрэр, искусствэр зикІасэхэр тимэфэкІ пчыхъэзэхъэхэ къэсэгъэблагъэх.

— *ТанэкІи лъэпкъ орэдхэмкІэ тыбгъэгущІонэу пфэсІо.*

— Тхъауегъэпсэу.

Сурэтым итыр: **Барцо Руслъан.**

ИСКУССТВЭМРЭ ПІУНЫГЪЭМРЭ

Орэдым гушІуагъо хегъуатэ

ИскусствэхэмкІэ кІэлэцІыкІу еджапІэу Кошхъаблэ дэтым орэдылоу зыщегъасэ КІубэ Джанеттэ. Адыгэ Республикэм иорэдыло ныбжыкІэхэм яапэрэ фестивалэу мыгъэ Мыекъуапэ шыкІуагъэм шІухъафтын шъхъалэу Гран-при зыфІорэр къышыфагъэшъошагъ.

— Ыныбжъ елътыгыгъэу купэу зыхэтым КІубэ Джанеттэ къышыхэдгъэщыгъ, — еІо АР-м культурэмкІэ и Министерствэ иотдел ипашэу, фестивалым изэхэщакІомэ ащышэу Шэуджэн Бэлэ. — Джанеттэ мэкъэ Іэтыгъэ дахэ иІ. Орэдым зыдышІыгъэ, купкІэу иІэр къызэрэзэІуихыштым пылэ.

ИскусствэхэмкІэ Кошхъаблэ икІэлэцІыкІу еджапІэ идирикторэу КІэдэкІое Фатимэ иІэнатІэ зыІутыр илъэси 2 хъугъэ. Пианинэм, орэд къалоным, лъэпкъ къашъохэр къашІынхэм кІэлэеджакІохэр зэрэфагъасэхэрэр Ф. КІэдэкІоим къытфІотэгъэх. Адыгэ музыкальнэ Іэмэпсымэху шыкІэпшынэм, къамылым, фэшхъафхэмІ кІэлэ-

цІыкІухэр афагъэсэнхэ ямурад.

ЕмыкІ Рузанэ кІэлэегъаджэу искусствэхэмкІэ Кошхъаблэ икІэлэцІыкІу еджапІэ шэлажэ. Исэ-нэхъат шІогъэшІэгъон, фестивалхэр, зэнэкъокъухэр нахыбэрэ тиреспубликэ шызэхашхэ шІоигъу. КІэлэеджакІохэм яшІэныгъэ зэрэхагъахорэр зэрагъэшІэным фэшІ псэ зыпыт зэлукІэгъухэр зэхещэх.

— Фестивалхэр еджапІэ сфэхъух, — еІо КІубэ Джанеттэ. — Урыс орэдхэр нахыбэрэ къасІоштыгъэх, джы адыгэ орэдхэр нахъ сикІасэхэм ащыштых. СшІэрэп артисткэ сыхъуштым, непэ искусствэр сшІогъэшІэгъон, сикІэлэегъаджэхэм сядэІу.

Укызышышхъугъэ чІыгум къыщепсырэ тыгъэм уигъэгу-

шхозэ, орэд къыфэпІоным, уфэуджыным гушІуагъо хэлъ. КІубэ Джанеттэ джыри цІыкІуми, икІэлэегъаджэху Къушхъэ Су-саннэ, КІэдэкІое Фатимэ, ЕмыкІ Рузанэ, нэмыкІхэмІ яшІушІагъэ елъэгъу, искусствэм екІурэ гъо-

гур ымыхъожы зышІоигъомэ тэри ташыш. АдыгабзэкІи урысыбзэкІи даху орэд къызэриІорэм бэкІэ уегъэгугъэ.

Сурэтым итхэр: **КІэдэкІое Фатим, КІубэ Джанетт, ЕмыкІ Рузан.**

НЫБЖЫКІЭХЭМРЭ УАХЪТЭМРЭ

Хэта цІэрыІо хъуштыр?

Мы сурэтым ит кІэлэцІыкІумэ ащышэу хэта артист цІэрыІо хъуштыр?
— УпчІэм иджэуап къеттыжыным тыфэхъазырыІоп, — еІо Пэнэжыкъое гурыт еджапІэм адыгабзэмкІэ икІэлэегъаджэу Кошэгъу Нурыет.

КІэлэеджакІохэр Хэгъэгу зоошхом ТекІоныгъэр къызышыда-хыгъэр илъэс 65-рэ зэрэхъугъэм фэгъэхыгъэ концертхэм ахэлэжыагъэх, адыгэ орэдхэр къащІагъэх, лъэпкъ къашъохэр къашІыгъэх. Кошэгъу Нурыет къызэрэтиІуагъэмкІэ, гэзетэу «Адыгэ макъэр», кІэлэцІыкІу журналэу «Жыгъобыныр» ашлогъэшІэгъонхы.

Илъэси 8 — 10 зытешІэкІэ мы сурэтым ит кІэлэеджэкІо нэгущІомэ ащышхэр артист хъуш-

хэмІ тшІэрэп. Адыгабзэр дэгъоу зэрагъэшІэным, лъэпкъ гушшысэр шыІэныгъэм шыпхырашыным, обществэм ишыкІэгъэ цІыфху пІугъэнхэм якІэлэегъаджэу Кошэгъу Нурыет пылышты. Ягухэ-лышІухэр къадэхъунху, насыпшІо хъунху Тхъэм тафелъэІу. Шъопсэу, тиныбжыкІэхэр! Неушчыр мафэм итыгъэнэбзыхъу шъо шъутиІ.

Сурэтым итхэр: **Теуцожь районым икІэлэеджакІоху тиконцертхэм ахэлажэхэрэр.**

НэкІубгъом итхэр зыгъэхъазырыгъэр ЕМТІЛЪ Нурбий.

Зэхэзышагъэхэр:
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

КъыдэзыгъэкІырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет
Адресыр: ур.Крестьянскэр, 236

Редактор шъхъалэр

ДЭРБЭ ТИМУР

Редакциер зыдэшыІэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:
приемнэр: 52-16-79,

редактор шъхъалэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшъэдэкІыж зы-хырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутым ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъыІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпІэ гъэлары-шІанІ, зэраушыхъа-тыгъэ номерыр **ПИ №10-3892**

Гъэзетым къыхиу-тыхэрэм мышпыпкъагъэу къахафэхэрэмкІэ къэзытхыгъэхэм пшъэдэ-кІыжъ ахы. Къа-тхэхэрэмрэ гэзетым шылажэхэрэмрэ яепІыкІэ зэтемыфэн ылъэ-кІышты. Гъэзет-еджэхэм къыт-фагъэхырэ тхы-гъэхэр зэхэтфы-хэрэп ыкІи къэ-зытхыгъэхэм аІэкІэдгъэхъа-жыхэрэп.

Зышыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ІОГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Пчъагъэр 6155
Индексхэр 52161 52162
Зак. 1917

Хэутыным узшыкІэтхэнэу шыт уахътэр
Сыхъатыр 18.00
ЗышыкІэтхэгъэхэ уахътэр
Сыхъатыр 18.00

